Clariſſimi ac doctiſſimi Viri,

JOANNIS GRAVII,

Olim Aſtronomiæ in Academia Oxonienſi
Profeſſoris Saviliani,

VITA:

IN QUA

De illius Studiis, Itineribus in Italiam, ad Conſtantinopolim, & in Ægyptum ſuſceptis,

ET

Libris editis ineditiſque,
Fusè diſſeritur.

BODLEIANA BIBLIOTHECA

Scriptore THOMA SMITHO, S. Theologiæ Doctore,

ET

SOCIETATIS REGIÆ LONDINENSIS Socio.

Londini. MDCXCIX.

BIBLIOTHECA
BODLEIANA

VITA

Clariſſimi & doctiſſimi Viri,

JOANNIS GRAVII,

Aſtronomiæ apud Oxonienſes Profeſſoris Saviliani.

JOANNES GRAVIUS in lucem editus erat Colmoræ prope Alresfordam, oppidum non incelebre, in provincia Hantonienſi, anno hujus ſeculi ſecundo, ſapientiſſimæ & glorioſiſſimæ Reginæ Eliſabethæ emortuali. Patrem habuit Joannem Gravium, iſtius eccleſiæ Rectorem, maſcula prole perquam felicem. Vidit enim admodum provectæ ætatis ſenex quatuor filios, quorum natu maximus Joannes noſter, pari induſtria & honeſta æmulatione ad literarum ſtudia in adoleſcentia contendentes, jam adultos viros factos, famæ longe lateque propagandæ & opimioris fortunæ, ſi ſummis virtutibus & doctrinæ debita conſtarent præmia honorque, quam ille anguſtis viculi limitibus circumſcriptus, privata licet ſorte ſua contentus, obtinuiſſet, fundamenta jeciſſe. Ille verò, ſive inſito liberorum amo-

re, ſive benè merendi de Viris generoſioris proſapiæ aliiſque, qui in vicinia habitarunt, ſtudio incitatus, erudiendæ juventutis in ſe citra ſacræ functionis præjudicium laudabilem curam ſuſcepit: quali autem peritia quantaque diligentia profeſſionem ſuam exercuerit, feliciſſimi, quos filii præſertim poſtea feciſſent, progreſſus luculenter ſatis in omne ævum teſtabuntur. Joannes Græcis Latiniſque literis probè inſtructus, decimoquinto ætatis anno, mittitur Oxonium, gravioribus Philoſophiæ diſciplinis inſtituendus. Non eguit conſiliis & hortatibus parentis aut amicorum, ut vitæ Academicæ inſtitutum ſeriò perſequeretur; quippe bonam mentem, contra deſidiam & luxum, lubricæ adoleſcentiæ peſtes, ſatis obfirmatam, acre ingenium, maturumque, quantum iſta fert ætas, judicium, ſecum illac attulit, ab iſthoc ſtudio, quod ingreſſus eſt, nullis objectis aut voluptatibus aut impedimentis, dimovendus, donec optatam metam attigiſſet. Pro more (neque enim præcocibus ingeniis
1621. quicquam hac ex parte indulget Academia,) quadriennio exacto, Baccalaureatum in artibus adeptus eſt; deinde Magiſtri gradu & titulo poſt tres annos inſigniendus: niſi quippiam magni momenti, & ex quo futuræ vitæ felicitas pendebat, ex inſperato interveniſſet. Cum enim expletum iſtud tempus inſtaret, nempe anno 1624. accidebat, ut Cuſtos & Socii magnifici Collegii Mertonenſis jam de novis Sociis in defunctorum aut honeſtis de cauſis cedentium vicem ſubſtituendis apud ſe deliberarent. Hoc prudenti illorum curæ & probitati permiſit munificentiſſimus Fundator, Gualterus de Mertona, Epiſcopus Roffenſis, & bis Cancellarius Angliæ, primò in poſterioribus annis Regis Henrici tertii, ac iterum regnante Rege Edwardo primo: nihil certi de tempore, quo electio fieri debet, ſtatuens. Inde mora quatuor aut quinque annorum quandoque interponitur, prout res domeſticæ poſtulabunt. Quamprimum autem

ejuſmodi

ejuſmodi propoſitum propalatur, Baccalaurei (omnes enim alii, ſive Magiſtri, ſive nondum ad gradum promoti, excluduntur) per Academiam ſparſi, eruditione & ingenio præſtantes, quibus non ita felicibus eſſe contingit, ut ex Fundatorum Benefactorumque latifundiis alantur, potiſſimum qui in Academia per plures annos aut per integram vitam degere ſtudiorum cauſa cupiunt, iſtius beatæ ſortis, qualis revera eſt, ſi votorum compotes illa rectè uti noſſent, adipiſcendæ deſiderio incenduntur, rigidiſſimum examen ſubituri. Inter hoſce candidatos comparens Gravius, primus merito ſuo eligebatur, jam ſevera diſciplina, nunquam intermiſſa, nunquam intermittenda, per quam otiari & ſegneſcere abſque acri cenſura non licet, & qua forſan vix ſeverior alicubi gentium in qualicunque Seminario exercetur, per quatuor annos ab ipſa prima admiſſione numerandos exercendus. Hæc tot præclaros Viros & in omni literarum genere præſtantiſſimos peperit, puta Thomam Bodleium, Henricum & Thomam Savilios, Joannem Chamberum, Franciſcum Maſonum, Georgium Carletonum, Iſaacum Wakum, Johannem Haleſium, Theodorum Gulſtonum, Joannem Earle, Richardum Brunum, Guilielmum Berkeleium: ut à cæteris tum ſuperiorum temporum tum hujus ævi recenſendis abſtineam, quorum omnium fama univerſum orbem pervagata eſt.

Manente hac ſtudendi neceſſitate, quam ſibi, ut arbitrari æquum videtur, gratulatus eſt Gravius, ex qua durus improbuſque labor longo uſu & conſuetudine primò fit toleratu facilis, deinde tranſit in delicias, poſt lectos relectoſque claſſicos omne genus Authores, ſive Græcos ſive Latinos, animum ad Philoſophiæ naturalis, tum veteris tum novæ, quæ, inſtaurante magno Bacono, florere & magno in pretio haberi cœperat, & ſcientiarum Mathematicarum culturam ſtudiumque ſeriò admovebat: tanto literarum amore inde contracto, intimiſque

miſque medullis infixo, ut in naturam converſus videri poſſit, nunquam, ne quidem quando ademptæ libertati reſtitutus, licentiùs pro arbitrio ad induſtriæ viriumque relaxationem agere potuiſſet, evellendus. Tandem verò laborioſum hoc nimiſque reſtrictum vitæ inſtitutum, cui tamen doctrinam, famam ſuam, reliquaque vitæ præſidia & ornamenta illum debuiſſe certò conſtat, feliciter emenſus, menſe Junio A. C. 1628. Magiſtri laurea donatus eſt: mox inita cum Viris doctiſſimis, D. D. D. Henrico Briggio & Joanne Bainbrigio, primis Profeſſoribus Savilianis, altero Geometriæ, & ad menſam Sociorum convictore, Aſtronomiæ altero, ejuſdem quoque Collegii Prælectore Linacriano, & Petro Turnero conſocio, inſigni quoque Mathematico, amicitiâ, qui illum tanquam omnino parem, licet ætate longè inferiorem, mira de ſe ex hiſce præclariſſimis initiis tacitè ſpondentem, pro innata, qua viri ſolidè docti & egregia virtute præditi erga ſui ſimiles feruntur, bonitate, ſinu ſuo humaniſſimè exceperunt. Ex iſta familiaritate honorifica pariter ac utili ſtudium iſtud, quaſi ex ſponte naturæ mentiſque inſita propenſione prius in pectore accenſum, Matheſin majori cum ſedulitate excolendi magis magiſque ardebat. Ille verò Copernici, Regiomontani, Purbachii, Brahei, Kepleri, aliorumque inſignium Aſtronomorum hujus aut ſuperioris ſeculi lucubrationes diligenti manu verſaſſe non contentus, veteres Mathematicos, non ſolum Græcos, ſed & Arabicos Perſicoſque, in hac præſertim ſiderali ſcientia optimè exercitatos, ſibi reddidit familiares, accurata linguarum Orientalium, quibus, tanquam tot clavibus ſcientiarum, illarum gentium, quæ ſub Almamone Chalipha literarias Græcorum opes in ſuas regiones transfudiſſent, arcana & inventa aperiri & explicari ſolent, cognitione prius acquiſitâ: quanto autem cum fructu, qui in rempublicam literariam eſſet redundaturus, libri ab ipſo editi, quos poſt memorabo,

morabo, satis clarè docebunt. Jam vita facilis, expedita, omnibus præsidiis subsidiisque ad eruditionem necessariis instructa,& abs omni inertiæ aut læsæ modestiæ & probitatis labe pura decurrebat; nulli quoque certæ facultati, sive Theologiæ, sive Medicinæ, sive Jurisprudentiæ, ex indulgentia statutorum alligata. Socii enim peculiari hoc privilegio gaudent, ut hanc, illam, istamve, aut qualemcunque aliam ingenuis viris dignam, tanquam provinciam suam, pleno jure possessam, prout lubitum est, ornare liceat. Inde noster nobili otio abundans, non ex levitate mentis, quod sciolorum vaneque πολυμαθείας famam affectantium est, qui quippiam tenue & pusillum, quasi solam superficiem radendo, nunc ab hac, statim ab altera solent excerpere, sed solerti ingenio in profunda & ima rerum penetrabat, adhibitaque indefessa industria, vasto mentis capacissimæ ambitu, quicquid in scientiis naturalibus, & præsertim in Matheſi, rarum, aut curiosum, aut eximii in communi vita usus exstitisset, post aliquot annos facilè complexus est.

Circa A. 1630. fama ipsius etiam apud Londinenses percrebrescente, in Collegio, quod insignissimus Vir, D. Thomas Gresham, equestri dignitate ornatus, de civitate Londinensi, de universa Anglia, imo de universa Rep. literaria optimè meritus, ad promovendas propagandasque naturales scientias, olim regnante Elisabetha, illic fundavit ampliſque dotavit reditibus, Geometriæ Professor cooptabatur, integro jure, quod in Collegio Mertonensi habuit, servato.

Inter omnes verò illos extra Academiam, quorum amorem & benevolentiam sibi conciliavit Gravius, maximè & primo in loco recensendus est reverendissimus Guilielmus Laudus, Archiepiscopus Cantuariensis, & Academiæ Oxoniensis Cancellarius, quo nemo retroactis seculis de Ecclesia Anglicana, nemo de illa Academia melius meritus est: quod omnes boni sapientesque grato ore agnoscent

agnoſcent & ſempiternis laudibus prædicabunt: omnes, inquam, præter exulceratæ mentis Presbyteranos, horrendi & in perpetuum lugendi ſchiſmatis fautores, reliquamque inſanientium Sectariorum, tanquam tot vermium ex iſta gangræna enaſcentium, colluviem. Ille Vir maximus Gravium pro ſummo, quo literas literatoſque fovebat, amore, ſuum eſſe voluit, & favore & patrocinio ſuo dignatus eſt. Præſenſerat enim, nil niſi eximium, verè magnum, & admirandum ab illo exſpectari potuiſſe. Non potuit ſanè dari major acriorve ad virtutem & induſtriam ſtimulus, quam à tali tantoque Viro amari & æſtimari.

Sed ignea vis mentis anguſtis Londini & Oxonii limitibus neutiquam erat coercenda. Licet enim diligentiſſimè excuſſis bibliothecarum noſtrarum forulis, & frequenti familiarique eruditiſſimorum virorum converſatione domi ſapere didiciſſet, & Anglos ſuos nullis gentibus in qualicunque literarum genere hac ex parte ceſſuros probè habuiſſet compertum; longinquas tamen regiones inviſendi pectus adeo forti deſiderio percuſſum quotidiè ſentiebat, ut illi reſiſtendo omnino impar videretur Conſilium laudaverunt amici, & præſertim reverendiſſimus Archipræſul. An verò circa hoc tempus, quod veriſimilius videtur, an poſt reditum ex Oriente, Pariſios adierit, (certò enim conſtat ex epiſtola dedicatoria, de qua poſtea, ad D. Claudium Hardy, illum ibidem aliquantiſper moratum fuiſſe) vix pro certo ſtatuere poſſum, utpote omni ope, qua hæc aliaque, licet non magni momenti, erui queant, poſt dimidium ſeculum & ultra elapſum, deſtitutus. Non longa autem deliberatione opus habuit; quò deſtinatum iſtud iter eſſet dirigendum, cum univerſa ſtudiorum, quibus aſſidue erat intentus, ratio ſemitam longè ante patefeciſſet. Voluit nimirum ipſos fontes, ex quibus omnis doctrina ad nos emanavit, Orientem & Ægyptum inviſere, ut locis, quos antiqui ſcientiarum inventores

inventores præsentia sua nobilitarunt, perlustratis, illorumque observatis ad novum examen revocatis, passim disjectas antiquæ eruditionis reliquias colligeret. Jam non mediocri curæ erat quadrantes, sextantes, automata, reliquumque instrumentorum, quorum in stellarum altitudinibus & distantiis, latitudinibus urbium, eclipsiumque momentis explorandis, & in pyramidibus dimetiendis usus est necessarius, apparatum suis sumptibus comparare; cum Magistratuum Londinensium, quorum honori & commodis in hoc itinere suscipiendo erat quoque consulturus, frustra expetiisset. Verisimillimum tamen videtur, (neque enim id negaverim) illum à D. Archiepiscopo aliquomodo adjutum fuisse, qui discessuro traditis in manum literis ad illustrem Virum, D. Petrum Wichium, Constantinopoli nomine serenissimi Regis Caroli I. legationis munere fungentem, in illius gratiam conscriptis, manuscriptos codices bonæ notæ, sive Græcos, sive Arabicos, quovis pretio redimendi plenam potestatem dedit: qualem ille verè Φιλοβιβλος, de bibliotheca Bodleiana istiusmodi gazis locupletanda pro paterno in Academiam Oxonienſem affectu maximè solicitus, doctissimo Viro, Edwardo Pocockio, in Syriam, linguæ Arabicæ inter indigenas Arabismi magistros excolendæ causa, eunti, paulo ante dederat.

Ita olim magno animo intimos Ægypti recessus penetrarunt Pythagoras, Plato, Strabo, Diodorus Siculus, aliique ex vetustissimis διοπόροις, incolarum mores artesque, sacri cultus ritus & cæremonias, Hierophantarum scientias & symbolicam sapientiam, sub mysticorum characterum involucris absconditam aque vulgari usu remotam, telluris dotes, fœcundissimarum Nili undarum fermentationem, prodigiosas Pyramidum, Obeliscorum, aliarumque substructionum moles, cæteraque, quibus à primis post generalem cataclysmum seculis tellus ista inclaruerit, admiranda pernoscendi studio: quorum

rum exemplum ſequi propoſuit Gravius, illorum veſtigia lento & ſolicito pede relecturus: utpote ſubſidiis ab univerſa matheſi petitis, quam in Petro Bellonio, Proſpero Alpino, Nicolao Chriſtophoro Radzevilo, Georgio Sandio noſtrate, aliiſque Viris clariſſimis, quorum itinerariis & deſcriptionibus Ægypti qualis qualis notitia, penè rudis ac valdè imperfecta, primo poſt renatas literas debetur, meritò deſideramus, inſtructiſſimus.

Hoc modo animatus A. C. 1637. ille navim in Thameſino flumine ad Liburnum, celebre emporium in littore Tuſciæ ſitum, jamjam recta tendentem firmo vegetoque corpore alacrique mente petit: ubi exſcenſione in terram facta, Romam properat, it i aliiſque in Italiæ urbibus, ut familiarem ſermonis iſtius politiſſimæ gentis, qui omnium Francorum aliorumque in maritimis oppidis ditionis Turcicæ emporiiſque degentium communis eſt, nanciſceretur, per ſemeſtre ſpatium moram tracturus.

Dum Romæ aderat, poſtquam palatia, baſilicas, Collegia, Monaſteria, columnas, porticus, aquæductus, hortos, reliquaque egregia ornamenta, quæ Urbi novæ ex Pontificum, nullis ſumptibus aut operæ ad ſummum iſtius gloriæ & pulchritudinis apicem abſolvendum parcentium, magnificentiâ jam per duo ſecula accreviſſent, curioſis oculis non ſine ingenti voluptate luſtraſſet, ſtatim venerandæ antiquitatis reliquias, quæ in ruderibus adhuc latent, penitius rimari indefeſſo ſtudio & incredibili mentis alacritate perrexit: nec quiſquam facilè reperiendus erat, tantis præſidiis aut a Veterum ſcriptis hiſtoriiſque, aut a ſcientiis Mathematicis, aut à ſagaciori genio paratus & inſtructus, qui id melius aut accuratius præſtare potuiſſet. Hoc tantum in genere dicam, quod mihi codicillos ejus & adverſaria verſanti compertiſſimum eſt, Gravium quicquid veterum monimentorum reliquum eſt ſæpe ſæpius penetrantibus oculis inveſtigantem,

ſtigantem, non tantum epigrammata exſcripſiſſe, ſed in iiſdem marmoribus & columnis metiendis & figuris delineandis, ut veteris architecturæ accuratio inde melius repræſentari poſſit, maximè verò in explorandis tum Ceſtii pyramide, tum Pantheo Marci Agrippæ, quod, *omnium Sanctorum* memoriæ jam conſecratum, *la Rotonda* nuncupant, ſummam curam adhibuiſſe. Cryptas quoque ſubterraneas ingreſſus, diuque, quantum per caliginem craſſoſque halitus inde exſpirantes licuit, illic moratus, multa, quæ aliorum ad res ejuſmodi minus attentorum oculos ſolent effugere, digna cognitu obſervavit : nec quicquam ferè in ſcriptis adnotavit, niſi quod curioſam & eruditam indaginem ſaperet. Numiſmatibus reliquâque ſupellectile literariâ, in Principum virorum aut Collegiorum Muſeis repoſitis, non negleſtis, imo diligenter quæſitis, antiqua pondera, vaſa, aliaſque menſuras, quotquot ſupererant, ſedulò examinavit, ut inde de pede, ex quo tum veterum ædificiorum concinnitas & pulchritudo juxta proportiones Mathematicas artiſque perfectiſſimas regulas, tum locorum intervalla pendent, & de numiſmatum ſibi invicem collatorum valore certius conſtaret. Nec Romæ tantum, ſed quocunque ſors fauſta illum tuliſſet, puta Genuæ, Liburni, Piſis, Senis, Florentiæ, Conſtantinopoli, Alexandriæ, Cahiræ, alibique, quaſi is eſſet non minimus itineris finis, pro more ſolenni in hiſce inſtrumentis communis juſtitiæ, quæ gentium commercia ex æquo moderatur, perſcrutandis diligentiſſimè verſatus eſt. Loca etiam olim celebria, regioneſque circumcirca jacentes, ad Terracinam uſque, antiquitatis eruderandæ ſtudio, adiit : & quidem cum eodem felici ſucceſſu. Harum obſervationum quantilla pars edita ! Ex hac autem vaſta congeſtæ materiæ mole, quam pulchrum & magnificum exſurrexiſſet opus, ſi quæque argumenta, quæ brevi verborum dimenſionumque compendio, an-

nexa rudi ſciagraphia, ad adjuvandam memoriam, promiſcuè coacervantur, ſuo ordine ille, qui ſolus potuit, cum debito ornatu & amplum in modum, prout moris eſt, diſpoſuiſſet! Hic amicitiam iniit cum Viris clariſſimis & eruditiſſimis, Luca Holſtenio, Athanaſio Kirchero, & Gaſparo Bertio, celebri Aſtronomo, à quo edoctus erat, altitudinem poli Romæ, juxta obſervationes ope ingentis inſtrumenti Claviani olim factas, iterumque repetitas, fuiſſe quadraginta unius graduum & quadraginta ſex minutorum.

Gravius ſe Roma Paduam tranſtulit, mox Venetias, maris dominam, & propter ſitum in mediis lacunis planè admirandam urbem, viſurus. Inde amor imo & veneratio Patriciorum Venetorum, quos ob ſapientiſſimas leges, juſtitiæ & æquitatis ſtudium, patriæ amorem, & ejuſdem tutelam contra univerſas Turcici imperii vires non ſatis mirari potuit, illius animo adeò altas egerant radices, ut eo uſque creverint, nunquam evellenda, adeo ut inſigne quoddam teſtimonium illius cordatæ obſervantiæ erga præclariſſimam Rempublicam in perpetuum exſtare in Angliam redux curaverit.

Cum eodem genio animati videantur Viri verè eruditi, & optimarum artium callentes, amorque ex ſimilitudine ſtudiorum oriri & conciliari ſoleat, nec longis ambagibus quæſitiſque pararii opus ſit, ut ſibi invicem innoteſcerent, familiareſque redderentur, ſeſe in magnorum Virorum, ubicunque acceſſerit, amicitias prudenti quodam conſilio inſinuavit Gravius; illi viciſſim, quanti eſſet amandus & æſtimandus, pro amore literarum & pro ſagacitate ſua facilè compertum habuerunt. Inter Paduanos Profeſſores, quos maximè amicos expertus eſt, eminuere Franciſcus Urſatus, Joannes Rhodius Danus, & Andreas Morettus, quorum egregiam humanitatem deprædicavit. Sed ab illorum familiari conſuetudine illum Orientis viſendi deſiderium,

quod

quod præcipuum erat hujus ſuſcepti itineris inſtitutum, citò abripuit. Ideo longum chariſſimis amicis valedicens, Liburnum, poſtquam per paucas ſeptimanas Florentiæ alibique ſubſtitiſſet, petiit, inde primo tempore Conſtantinopolim navigaturus.

Circa menſem Aprilem 1638. appulit Conſtantinopolim, ibi ab illuſtri Viro, D. Petro Wichio, tunc temporis Regis M. Britanniæ Legato, benigniſſimè, prout illius ſingularis virtus & commendatio viri maximi, D. Laudi, Archiepiſcopi Cantuarienſis, meruere, exceptus, uti etiam mox à reverendiſſimo Patriarcha Cyrillo Lucari: quorum utriuſque ope & patrocinio in procurandis Græcis codicibus MSS. multum adjuvabatur. Sed amicitiam cum hoc ſanctiſſimo Viro, & Græcam Eccleſiam à fœdis dogmatum rituumque corruptelis, quas ſequiorum ſeculorum ſuperſtitio induxerat, purgandi ſtudioſiſſimo pariter ac cupientiſſimo, quaſi in ſemine extinxit illius triſtiſſimum acerbumque fatum, quod ex malevolentia artibuſque calumniatoriis quorundam Græcorum Antiſtitum, quos ad hoc ſcelus perpetrandum Jeſuitæ, odio internecino contra Cyrillum perciti, ſtimularunt, juſſu Imperatoris Amurathi quarti, tunc in expeditione Bagdadina occupati, non multo poſt ſubire cogitur, utpote in Propontide non procul à litore à barbaris Turcis funiculo ſtrangulatus. Audiverat Gravius aure quidem faventiſſima, quod aliqui è Græca gente de bibliotheca, quæ Imperatorum Chriſtianorum olim fuerat, in Palatii Conſtantinopolitani conclavibus ad iſtum diem ſervata ipſi coram retuliſſent. Sed nemini noſtræ religionis Symmyſtis loca iſta inacceſſa ingredi licet, ut certò conſtet, an theſaurus ille literarius illic exſtet nec ne: & ab iſtoc tempore latet, &, uti vereor, in ſempiternum latebit. Neque enim incertis inanibuſque Græcorum, qui ex vanitate affectata & ſtudio placendi res ſupra modum exaggerare,

ne dicam ſuſque deque habita veritate excogitare, ſolent, rumuſculis fidendum eſſe puto: neque quicquam hac ex parte, dum in iſta Urbe degerem, diligenti exploratione expiſcari potui, quod vel leviuſculam illorum ſententiæ fidem conciliaret. Sed forſan quod in Byzantio deſideramus, Athos ſuppeditabit, cum mons ille ſacer, longè ante everſum Græcorum imperium, à ſolis Monachis, rerum cœleſtium contemplationi deditis, & orationibus lectionibuſque ſacris horas impendentibus, quorum diſcipuli & alumni, longo ordine ſuccedentes, in illius arduis editiſque jugis, hodie ab omni ſtrepitu, tumultu, & rapina immunes, & quaſi à mundo ſecluſi, degunt, incoleretur: ubi fas eſt credere, nec id à veriſimili omninò abhorret, codices vetuſtos, ſi qui olim fuiſſent, à rapacibus Turcarum manibus intactos, integros hodie ſupereſſe & relinqui. Hoc titulis opibuſque, quibus fruuntur, dignum præſtabunt magni aut Principes aut Præſules, ſi, quibuſdam Viris idoneis ad iſtos ſeceſſus explorandos miſſis experiri vellent, an damnum iſtud, quod Chriſtianus orbis dudum luxit, &, niſi iſti malo hiſce præclaris auſibus obviam eatur, uſque & uſque lugebit, ex defectu codicum manuſcriptorum, maximi usûs & momenti, præſertim in rebus Eccleſiaſticis, quorum veteres Scriptores, puta Euſebius, S. Hieronymus, & Photius meminere, ortum, illinc reparari poſſit. Illò ſibi eundum eſſe propoſuit Gravius: ſed neſcio quis infelix caſus conſilium iſtud primò interturbavit: & poſt planè irritum reddidit. Quod de meipſo quoque dicendum mœrens habeo. Quædam verò, licet perpauca, digna ingenio, ſolertia, & ſedulitate ſuâ, quæ, dum per quinque aut ſex menſes Conſtantinopoli egerit, collegiſſet, ex ingenti obſervationum acervo delibata, tandem aliquando edenda curabo.

Ineunte Septembre, Conſtantinopoli relicta, navim adſcendit, Alexandriam recta petiturus: ſed cum ſive ventis

ventis adverſis acti, ſive potabili aqua deſtituti, Rhodum appuliſſent, ille exſcenſione in terram facta, ſumpto Gemmæ Friſii aſtrolabio, cum ampliori inſtrumento uti non auderet, ne efferis Turcis, malas ſuſpiciones qualicunque prætextu alentibus, calumniandi, remque iſtam, cujus erant imperitiſſimi cenſores, male interpretandi daretur occaſio, polum ſupra horizontem triginta ſeptem gradibus & quinquaginta minutis illic attolli obſervavit.

Tandem mare iſtud interjectum emenſus, Ægyptumque auſpicato pertingens, in urbe iſta celeberrima ab Alexandro Macedone condita, inque magnificis ipſius ruinis venerabili, per quatuor aut quinque menſes, paucis excurſionibus ſubinde interruptos, moratus eſt, ubi quicquid in cœlo, quicquid in terra, vel ſubtus terram in cavernis cryptiſque, rarum aut eximium eſſet, erudita & ſapienti diligentia exploravit: qualem quoque Cahiræ alibique in tellure iſtâ rerum mirabilium, ſive eæ ad naturam, indolem, & conſtitutionem ſoli & climatis, ſive ad artem veterumque Regum & incolarum ingenium referantur, abunde feraci conſtantiſſimè adhibuit. Supervacanei foret laboris hic quaſi anticipando recenſere obſervata ejus de obliquitate Zodiaci, de altitudine poli, de temperie aeris, de variis meridianis tum ſolis tum quarundum ſtellarum è fixis celebrium, puta Spicæ virginis, Canobi, & aliarum altitudinibus, de maculis Solis ejuſque diametro, de eclipſi Lunæ, ejuſdemque à quibuſdam fixis ſtellis diſtantiâ, de declinatione acûs magneticæ, de alveis Nili, de obeliſcis illorumque figurationibus hieroglyphicis, de puteis, de cadaveribus ante bis mille annos conditis, de nitro in eremo S. Macarii, lapide Ætite, aliiſque, quæ ad Aſtronomiam, Geographiam, naturalemque Hiſtoriam ſpectant: ea enim omnia in appendice novæ editionis opuſculorum illius longè commodius & melius collocabuntur.

Nondum

Nondum exſtabat accurata vel quoquam modo laudabilis Pyramidum, quas veteres Græci inter ſeptem mundi Θεάματα ſeu *Spectacula* (quo vocabulo Latino uti etiam maluerat Vitruvius, optimus artis Architectonicæ magiſter & inſtaurator) meritò recenſuere, deſcriptio. Hactenus volupe fuerat peregrinantibus inſanas iſtas ſubſtructiones giganteaſque moles oculis attonitis coram intueri, illarumque ambitum paſſibus, quantum progredi aut circumire licebat, metiri craſſe admodum, & greſſus, quibus aſcenditur ad faſtigia, numerare, reliquaque obvia, quæ cujuſvis vel incurioſi oculis ſeſe ſolent ingerere, tum quoad externam illarum fabricam, tum quoad internas cavitates, in ſuis itinerariis adnotare, quibus Philoſophorum Mathematicorumque curioſitati & exſpectationi neutiquam erat ſatisfactum. Ex illorum enim periculis hoc tantum conſecuti ſunt, Pyramidas, quarum meminere Herodotus, Diodorus Siculus, Strabo, Plinius, aliique, ab edacitate temporis & terræ motibus per tot ſecula ſervatas adhuc in ſolitudinibus Libyæ, non procul à Memphi, ſupereſſe; interim quales ſint, quibuſque dimenſionibus revera conſtent, penè omnino neſcii, inexploratis utpote calculis moduliſque, nullaque exquiſita delineatione præſtitâ, quorum ſubſidio debitaque applicatione judicium de illarum conſtitutione, pulchritudine, & artificio ritè formari poſſit. Hoc quicquid eſt gloriæ, quicquid eſt utiliſſimi operis, induſtriæ & ingenio Gravii relinquebatur conſummandum, qui quod deſideraverint eruditi, benè noverat, & id in effectum dare optime potuit. Hac igitur de cauſa, relicta Alexandria, Kahiram profectus, tres
1638. illas celebriores Pyramidas adverſa parte Nili ſemel tan-
1639. tum vidiſſe & luſtraſſe non contentus, poſt menſem unum & alterum iter iſtud remenſus eſt, ut obſervationes prius factas ſecundis curis ad rigidum examen revocatas, ſeveriori limâ perpoliret, paritèr in utraque indagine

indagine diverſis inſtrumentis, potiſſimum verò radio decem pedum in decies milleſimas partes ſumma cum cura diviſo, inſtructus. Quam præclarè autem hanc præcipuam itineris in Ægyptum ſuſcepti partem conſiliumque impleverit, id poſt editam Pyramidographiam neminem latere poteſt, niſi qui omnis politioris literaturæ expers ſit, aut vix quippiam de obſtupeſcendis iſtis ſepulchralibus Regum Ægyptiacorum monimentis vel fando inaudiverit.

Codicibus manuſcriptis, gemmis ſculptilibus, icunculis, numiſmatibus, aliiſque ſpoliis literariis, quæ ex barbarorum manibus redemerat, auctus onuſtuſque, Liburnum circa ſolſtitium æſtivum anni 1639. reverſus eſt, moxque Florentiam repetivit, ubi ſereniſſimo Principi Ferdinando ſecundo, magno Duci Hetruriæ, cui carmen paræneticum, paulo ante in Alexandria muſis faventibus conditum, ut ultimos iſtos maris mediterranei receſſus, Piratarum huc illuc myoparonibus triremibuſque ſuis undique excurrentium infeſtationibus obnoxios, pacare vellet, inſcripſerat, gratus, & ab Aulicis ob ingenii & eruditionis, quas non ita pridem explicaverat, opes, & præcipuè ob feliciſſimum itineris Ægyptiaci ſucceſſum, in honore erat habitus. Inter illos autem maximè coluit amicitiam illuſtris Viri, D. Roberti Dudleii, (qui ſe Ducem Northumbriæ nuncupavit) plurima apud Ferdinandum pollentis gratia, & ab eodem amplis aucti reditibus, quo majori cultu titulum iſtum ementitum tueretur, ſtudiiſque Aſtronomiæ, Geographiæ, artis Nauticæ, aliarumque ſcientiarum, quas vaſta mente complexus eſt, abſque aliquo rei familiaris incommodo promovendis pertinacius incumberet. Cum illo frequentes de re literaria ſermones miſcuit Gravius, mora, quam in iſta urbe pulcherrima fecerat, inde jucundiori reddita. Neſcio, an ſit adnotatu dignum, D. Dudleium coram retuliſſe, polum, diligenti obſervatione habita,

habita, refractionibuſque & parallaxi juxta methodum Tychonianam admiſſis, gradibus quadraginta tribus, & quadraginta ſex minutis illic elevari. Poſt, relictâ Florentiâ, Romam, Reginam Urbium, remeavit, ibi quoque antehac obſervata novis curis recogniturus, & plura aliquot menſium morâ additurus. Sed deſiderio reviſendæ patriæ, hiſce placidiſſimis ſpeculationibus ac innocentiſſimis deliciis, quibus conſuetudo cum Viris ſapientibus eruditiſque, in tranſmarinis regionibus contracta, ſtudioſorum virtutis & literarum mentes perfundit, ſæpe ſepius intercurrente, de reditu in Angliam cogitat, quò, nave in portu Liburnenſi conſcenſa, & trajecto iterum freto Herculeo, æſtate anni 1640. felix ſalvuſque appulit, gratulationibus amicorum, qui longam tam chari capitis abſentiam non ſine anxiò animi æſtu tulere, tum Londini, tum Oxonii, exceptus.

Sed en fatalem quaſi remoram ipſius ſtudiis injectam, mentiſque ardori frigus affuſum! Triſtis vidit, omnia turbari cœpiſſe: Scotos rebelles, impio fœdere contra clementiſſimum Regem ſociatos, nuper, conſcripto milite, Angliam invaſiſſe, nec poſt *pacificationem*, inaniſſimis cavillationibus arreptis, diu quietos fore: quoſdam è Proceribus Anglis, populari aura tumentes, maliſque affectibus percitos & exacerbatos, novis quoque rebus ſtudere: cives Londinenſes alioſque, præſtigiis Puritanorum à doctrina, fide, & ritibus Eccleſiæ Anglicanæ abalienatos, variiſque terriculamentis extra ſe raptos deluſoſque, fremere, quaſi illico de religione Proteſtantium, ni vi armata ipſi vindicandæ ſuccurreretur, actum eſſet: horrenda mendacia diabolicaſque calumnias in optimum Regem, quaſi Pontificiorum partibus faviſſet, legibuſque, quas nemo unquam è Deceſſoribus aut ſolicitius aut ſanctius coluit, conculcatis, ad imperium deſpoticum adſpiraſſet, ubique ſparſas: murmurationes inde excitatas, ſeditioſoſque tumultus paſſim graſſari, cætera-

cæteraque prænuntia & ſigna apertæ & non amplius celandæ rebellionis, quæ contra omne fas juſque divinum & humanum, ſub fallaciſſimo religionis reformandæ juriumque populi Anglicani tuendorum prætextu, auſpiciis Parlamentariis, protinus erupit: reverendiſſimum denique Laudum ſpurciſſimis convitiis & criminationibus ab efferata plebe viliſſimiſque Miniſtellis, horrendi ſchiſmatis, quod adhuc luimus, authoribus, qui clam in conventiculis ſuis latebroſis, mox ex ſacris roſtris ore impudentiſſimo claſſicum ad bellum hoc tanquam ſacrum contra Regem Epiſcopoſque ineundum publicè ceciniſſent, impactis primo impetitum, mox carceri addictum, & deinde conſpirantibus Presbyteranis, Anglis Scotiſque, utriſque infenſiſſimis Eccleſiaſticæ hierarchiæ oſoribus, capite plexum, in quo maximum ſtudiorum ſuorum præſidium collocaverat Gravius: hæc omnia ille, inquam, triſti oculo & anxia mente vidit, ut per hæc perturbatiſſima tempora de libris, quos meditatus eſt, in lucem producendis vix cogitare licuerit. Aliò animum avocabant pericula, quibus Regiarum partium, quas ille integerrima fide tuitus eſt, ſequaces erant obnoxii. Cum verò Rex Carolus cum exercitu Oxonium, ubi per tres quatuorve annos caſtra ſtativa habuit, & quo ſecuritatis cauſâ Regina, ſereniſſimi Principes, Carolus & Jacobus, celſiſſimi Principes, Rupertus & Mauritius, ac Nobiles quamplurimi cum ſuis familiis à Parlamentariis copiis fugati, convolarunt, perveniſſet, Academici, togas ſagis militaribus commutantes, libriſque abjectis, gladiis & ſclopetis armati, pro Eccleſia Anglicana, pro religione, proque aris & focis ſtrenuè dimicarunt, literarum ſtudiis, quæ ſolis pace & otio aluntur, ſi non penitus ceſſantibus, ſaltem per hæc obſtacula valdè imminutis ac intermiſſis.

Inter hoſce bellicos tumultus vitam in ſuis ædibus Oxonienſibus menſe Novembri 1643. explente viro

doctiſſimo, Joanne Bainbrigio, Medicinæ Doctore, & Aſtronomiæ Profeſſore Saviliano, non diu inter illuſtriſſimos Dominos Electores, à D. Savilio conſtitutos, quotquot tum in Aula Regia aderant, maximis regni muneribus admoti, de ſubſtituendo Succeſſore diu erat diſceptatum. Illorum oculis penè quotidiè intercurrebat Gravius, quo neminem, aut ob fidem intemeratam Regi ſervatam, aut ob univerſæ matheſeos peritiam, qui cathedram vacuam impleret, digniorem, unanimes judicarunt. Illum ab his nominatum & electum eodem menſe ad præclarum iſtud munus Profeſſorium, ſolenni more, juramentis juxta legum & ſtatutorum Univerſitatis normam prius præſtitis, admiſit Vicecancellarius. Sed cum flagrante rebellione proventus è latifundiis quotannis à colonis, ex rapinis & excurſionibus militum plurimum damni paſſis, percipiendus valdè imminueretur, illius Amici à ſereniſſimo Rege, qui τὸ ἀκριβοδίκαιον temperare, & mollius, quod æquum ſuadet, interpretari ex vi prærogativæ debitæ & à corona indivulſæ jure potuit, facultatem impetrarunt, ut jus iſtud in ſodalitio Mertonenſi olim acquiſitum, & per tot annos productum, quo aliter poſt ſex menſes ex rigore ſtatutorum Savilianorum fuiſſet exuendus, ipſi ſartum tectum & illæſum conſtaret: quod quidam rigidiſſimi Cenſores, in rebus maximi momenti tum vitæ tum conſcientiæ ſolutioris merito poſtulandi, nullo temporum diſcrimine, nulla circumſtantiarum ratione habita, malè criminati ſunt.

Cum ſermones inter Viros magni nominis & apud Regem authoritatis de emendando Calendario Juliano familiari converſatione, quaſi animi laxandi cauſa, agitarentur, Gravius, poſthabitis cæteris, quibus iſti incommodo occurrendum eſſe olim putaverint, methodis, confuſionis vitandæ cauſa, & ut qualeſcunque lites, decem diebus ſimul exemptis, inde ex verſutia vitilitigatorum

rum orituræ, tollerentur, propoſuit, ut nullus per quadraginta annos continuos, qui omnes forent æquabiles, biſſextilis dies intercalaretur. Conſilium iſtud, quod compendio deſcriptum exhibuit, (quale etiam Gregorio XIII. Pontifici Romano à quibuſdam eruditis Mathematicis olim proponebatur) Regi & Conſiliariis mirè placuit: ſed res iſta longe alia tempora poſtulabat. A.1645. Tum enim de vitâ & ſalute Regis & Regiæ familiæ, de tutela Eccleſiæ Anglicanæ & Academiarum, deque juribus fidelium ſubditorum tuendis contra rebelles & ſchiſmaticos agebatur, nec iſtiuſmodi minutiis vacare licebat. Sed ut rem paucis contraham: neque enim Annales aut Hiſtoriam iſtorum temporum ſcribo, quam hic carptim & ὡς ἐν παρόδῳ attigi, quatenus inde vita Gravii elucidanda videbitur.

Poſtquam optimi Regis, Deo, ſummo rerum arbitro, *cujus judicia ſunt incomprehenſibilia, & viæ ininveſtigabiles*, ita permittente, copiæ militares in funeſtis præliis prope Eboracum & in campis Naſebeyenſibus infeliciſſimè initis acciſæ & fractæ concidiſſent, nunquam poſtea inſtaurandæ, & ipſe Rex, alieno amictu indutus, noctu relicto Oxonio, ad ſuos Scotos (utinam ſuos! qui poſtea illum, numeratis pecuniis, confœderatis rebellibus perfidiſſimè tradiderunt) confugiſſet, Regii, provida & ſapienti cura, ne bibliotheca Bodleiana & Scholæ publicæ tormentis à vicino monte exploſis ſolo æquarentur, neve exercitus Fairfaxianus, è colluvie Sectarum conflatus, irruptione, quam interminati ſunt, facta, pro innato in bonas literas & Academiam odio, omnia ferro & igni miſcerent, cum ne minima quidem Urbem ab obſidione liberandi ſpes affulſerit, illam, honeſtiſſimis, & quas viros bellica virtute præſtantes in iſtiuſmodi anguſtiis conſtitutos non dedecebat amplecti, conditionibus impetratis, invitiſſimi licet, oppugnantibus dediderunt. De malis in Academicos certò

caſuris, & penè imminentibus, non uno triſti omine erat augurandum. Senatores enim Weſtmonaſterienſes, quorum auctoramento, quod planè nullum erat, incitati maleſani cives, in legiones & turmas diſpertiendi, ad arma furibundum in modum concurriſſent cum antea Eccleſiæ Anglicanæ liturgiâ, juriſdictione, & ritibus omnino everſis, & epiſcopatu abrogato, in ſacrum patrimonium involaſſent, ut ſibi ſuiſque ſacrilega iſta præda, inſulſiſque in rebus ſacris innovationibus utendi fruendique ſecuritatem præſtarent, tandem de reformanda, ſi Dis placet, Academia Oxonienſi decretum, jam, captivo innocentiſſimo Rege, rerum potiti, condidere. Commiſſarii, quos *Viſitatores* nuncupant, armatâ poteſtate inſtructi, Oxonium amandantur. Hi verò in imperatis faciendis neutiquam ſegnes, plurimos Collegiorum Præfectos, Profeſſores, Socios, alioſque inferioris gradus, ſuis muneribus, ædibus, fundis contra omne jus exuunt: & quidem non ſine inſultatione & feritate maximâ: aliis ſub cuſtodia militum detentis, aliis carceribus mancipatis, aliis denique indictâ horâ tympani pulſu extra Academiam & Urbem exire juſſis: aliter cum ipſis tanquam exploratoribus & malæ fidei in hoſtico ſuſpectis militaribus pœnis agi oportere. Si interrogaverint Exteri, quale crimen, quam grande & atrox, hiſce Oxonienſibus, (nec mitius farum ſubiere Cantabrigienſes) vera & ſolida pietate, religionis reformatæ juxta civilium & eccleſiaſticarum legum normam ſanctæ amore & zelo, morum probitate, & ſumma eruditione inſigniſſimis & perquam venerandis, fuerit impactum, bona fide referam. Nolebant nimirum fidem Regi datam ejurare, & animas voluntario perjurio polluere: nolebant *ſolennis*, ut appellatur, *ligæ & fœderis*, quod erat perfidiæ & iniquitatis vinculum, articulis fictâ ſubſcriptione aſſentiri: nolebant denique tyrannicam iſtam, quam arripuerant Rebelles, dominationem,

&

& impiiſſima quæque facinora, contra Regem, *Unctum Domini*, contra Eccleſiam, & contra concives perpetrata, inhoneſtâ ſubmiſſione approbare. Inter hoſce egregios Viros, qui fortunas ſuas, libertatem, imò & vitam illibatæ fidei integræque conſcientiæ paci poſtpoſuerint, eminuit Gravius, cui, ne in illum abſque aliquo prætextu ſævire viderentur, frivola quædam, puta de pecuniis in Collegii ærario repoſitis, ipſo indicante & procurante, Regi, fere ad ſummam inopiam redacto, qui fide interpoſitâ mutuo acceperat, cum fœnore redditurus, traditis; de familiari converſatione cum quibuſdam Sacerdotibus, qui Reginæ in iſto Collegio degenti erant à ſacris, eo nimirum, quod unum aut alterum convivio exceperit, & bibliothecam ſubinde intrandi ſtudiorum causâ dederit licentiam, habitâ: de litibus cum Brento Cuſtode, ob læſam fidem Regi debitam ejecto, & cum Conſociis Presbyteranæ factionis, mox in caſtris Parlamentariis transfugis, non ita pridem agitatis, & ejuſmodi, objecere, ut mirandum ſit, hoſce Cenſores ſuæ ſtultitiæ & futilitatis pariter ac nequitiæ nullatenus puduiſſe.

Rebus poſt Oxonii, jam inde Presbyteranis, Independentibus, cæteriſque Sectariis oppleti, deditionem maximè deploratis, ad amoliendam animi ægritudinem Londinum profectus eſt Gravius, libris edendis tunc admodum intentus: quos hic juxta ſeriem temporis, quo editi erant, ſingillatim recenſebo, additis interſperſiſque ſubinde quibuſdam obſervationibus, quæ ſingulorum argumentis explicandis & illuſtrandis forſan non inutiles parumve neceſſariæ videbuntur.

I. *Pyramidographia, ſive Deſcriptio Pyramidum in Ægypto.* Londini 1646. in 8° Anglicé.

Libellus hic verè aureus ab omnibus, qui literaturam politiorem ſtudiumque antiquitatum Ægyptiacarum excoluere,

coluere, erat impensè expetitus, ſummoque cum applauſu exceptus. Hunc nemini inſcribendum voluit, utpote verè magno Archiepiſcopo, D. Laudo, funeſta morte perquam nefariè multato, cui, honoris, obſervantiæ, & gratitudinis cauſa, illum, ut puto, deſtinaverat. Antequam verò ſumma hujus præclariſſimi libri, in quo multa curioſa quidem, & Europæis antea planè incognita continentur, capita in breve compendium retulero, Lectorem præmonendum duco, doctiſſimum Gravium ſolas tres iſtas celebriores Pyramidas in arenoſis Libyæ ſolitudinibus ad occidentale Nili littus collocatas, & à Veterum Memphi quatuor aut quinque milliaribus diſſitas, quarum meminere Herodotus, Diodorus Siculus, Strabo, Plinius, Mela, aliique, in hoc opere deſcribendas ſuſcepiſſe. Multæ enim aliæ in iſta inculta ſteriliqne planitie hinc inde longa à ſe invicem intercapedine, prout, ſi mihi Ægyptum nunquam ingreſſo conjecturam interponere cum venia liceat, ſaxum, cui imminent, permittebat, (neque enim poſituræ & ſitus alia ratio videtur) disjunctæ hodie quoque comparent: admirandi quoque operis, licet minores, ſi unicam ad auſtrum paulò occidentem verſus inclinantem, magis introrſum, viginti mille paſſuum intervallo, conditam excipiamus, quæ maximæ harum trium meritò æquiparanda, omni memoria perquam digna videtur. Hanc vero cæteraſque omnes, infra viginti, (neque enim plures oculis undiquaque vagantibus ac circumrotatis numerare potuit) à longinquo intueri contentus, tempus, ingenium, & induſtriam ſolis his tribus explorandis impendebat. De harum præcipuè aliarumque, quas vetuſtas abſorpſit, conditoribus, ex Græcis, Latiniſque vetuſtioris ævi, item ex Arabicis Scriptoribus (hi enim omnes de illis, quas in Libyca ſolitudine, qua ad auſtrum terminatur Ægyptus, hodie exſtare dixit, ſi non prorſus ſilent, ſaltem parciſſimè loqui videntur) primo

agit:

agit: mox de tempore, quo erant conditæ, interſperſis multis de Regum Ægyptiacorum chronologia, de Joſephi & Moſis temporibus, de Iſraelitarum exitu ex Ægypto, Regumque Judaicorum à jactis templi Solomonici primis fundamentis ad uſque excidium ab Aſſyriis invectum ſucceſſione, ex Scriptorum gentilium hiſtoriis illuſtrata, reliquiſque cognati argumenti, ut inde plauſibilioribus conjecturis ductus, ſententiam ſuam in aſſignandis dynaſtiis, quando ſtupendæ iſtæ moles primum erigerentur, hac de re, ſi non omnino certam, ſaltem quæ minus à vero abeſt, firmaret. Demum, veram cauſam finemque, quam in exſtruendis hiſce pyramidibus ſibi propoſuerint Reges Ægyptiaci, ſubtili ingenio rimatur. Neutiquam verò vana futiliſque hæc diſquiſitio & cura haberi debet, imò potius perquam digna viſa eſt, quæ à tanto Viro ſedulò exerceretur. Nemo enim harum rerum paulò intelligentior facilè Plinio conceſſerit, hanc *Regum pecuniæ otioſam ac ſtultam oſtentationem fuiſſe*, multo minus illos laborioſas millies mille ſubditorum manus pro ſapientia ſua ac ſecurius dominandi ſtudio conduxiſſe, ne ſi otiarentur, ſibique ſolis domi in urbibus oppidiſque vacarent, *gens* utpote *levis, pendula, & ad omnia famæ momenta volitans*, ut de Ægyptiis ſui temporis loquitur Hadrianus Imperator in epiſtola ad Servianum Conſulem apud Vopiſcum in Saturnino, excuſſo ſervitutis jugo, turbatiſque rebus, tumultus ac ſeditiones cierent, quaſi non aliter vi, armis, diſciplina, aut legibus in ordinem fuiſſent cogendi. Sed commenta hæc inania, mero inter recitandum ſpiritu diffflanda, nulla refutatione egent. Rectius ergo plerique omnes Scriptores, tum Græci tum Arabes, hæc eſſe ſepulchralia Regum & Reginarum Ægypti monimenta, quæ vivi facienda curarunt, ut in illis repoſiti, immortale decus ſibi ſuiſque conciliarent. Sed hæc vulgaria mentis parum attentæ inque profunda rerum haud penetrantis

cogitata

cogitata neutiquam placuere Gravio, qui ex Ægyptiorum Theologia ostendit, juxta hos animam non alio transituram, quamdiu corpus ossibus & carne integrum, & à mucore, vermibus, putredine intactum perduraverit, indeque, ut perpetuo & indivulso nexu sibi invicem hi duo comites adhæreant, morem istum condiendi cadavera originem duxisse videri. Hanc mortuos medicandi methodum artemque, quæ Ægyptiorum peculiaris erat, juxta Herodotum & Diodorum fusè explicat Gravius, additis doctissimis commentariolis, in quibus quoque de idolis seu imagunculis diversæ materiæ, de istis medicaminibus, de fasciis, de panniculis linteis, de characteribus sacris sive figuris hieroglyphicis, & de sandapilis suo more doctè & solerter disserit. Veruntamen nil miri est, quod Ægyptii, & potissimum Reges Magnatesque, hac superstitione imbuti, &, ne aliqua labes, qua corporis integri compages corrumpi posset, maximè caventes, ejusmodi conditoria, quæ regii nominis gloriæ & majestati aliquatenus responderent, exstruxissent, ut in omnem posteritatem, quasi extra vim fati temporumque vicissitudines posita, permanerent; nec minor aliorum, licet gradu longè inferiorum, mentibus, tum corpora simili conditura ab omni marcore & vitio integra conservandi, tum domicilia in hypogæis sive cryptis, quas Christiani nuncupant *Mumias*, in eadem solitudine excavatis, ab omni violentia muniendi insidebat parilis solicitudo. Quod verò ad figuram Pyramidalem, quâ surgunt constantque istæ moles, spectasse, de illa multæ apud Pierium exstant putidæ hariolationes ex illius proprietatibus desumptæ, quasi sacra quædam religionis & Philosophiæ arcana in se continuissent: quas tamen vel maximè religiosus ipsis conditoribus nunquam in mentem venisse certa fide juraverit. Hisce rejectis, Gravius, unam & alteram conjecturam, ingenio suo usus, substituit, hoc modo illud ab Ægyptiacis Regibus ordinari & fieri,

fieri, vel quod ejuſmodi ſtructuras, contractis nimirum diminutiſque, donec in anguſto faſtigio conicè deſinant, lateribus, ſuperincumbentibus ſaxis minus premi, minuſque pluviis facilius inde defluentibus obnoxias fore putaverint, vel quod infanda idolomania occæcati, quædam Numina ab ipſis culta, aliarum gentium, quæ columnas & obeliſcos Dis ſuis dedicarunt, ritu, ita repræſentari voluerint. Sed mihi longe ſimplicior ratio aſſignanda videtur, hoc figuræ genus, citra qualecunque myſterium, quod aut pro mentis ſolertia, aut pro fingendi libidine aliqui excogitaverint, juxta proportiones Geometricas adaptatum, cæteris omnibus ab Architectis matura deliberatione antepoſitum fuiſſe, tum ut ampliori area à quadrata baſe occupata, ab omni latere moles, pulchrior inde paribus angulis exſurgens, à longinquo videretur, tum præcipuè, quod, cum eſſet prodigioſæ altitudinis, illa non niſi lateribus ſibi invicem ſenſim inclinatis probè ſuſtentari potuiſſet. Sed judicent, prout lubet, peritiores.

Cum verò ex fide & authoritate veterum Hiſtoricorum & rei ipſius veritate, quam oculati teſtes, inſpectis in interiori receſſu ſubtus diſpoſitis conclavibus, firmarunt, has celeberrimas ſubſtructiones Regum ſepulturis deſtinatas fuiſſe omnibus hactenus ſit perſuaſiſſimum, unicus repertus fuit [a] Hervartus, qui ſolus hac ex parte ſibi ſapere viſus, omni antiquitate ſpreta, Pyramidas ad reprimendas Nili eluviones, ne fœcundæ illius aquæ ab agris fertilibus, aliter ingens damnum paſſuris, in arenoſum illud ſolum, cui inædificantur, impetu ſuo ferrentur, illic exſtructas fuiſſe contendit. Sed num cuiquam credibile videbitur, Pyramidas vice aggerum exundantibus undis oppoſitas objectaſque fuiſſe, & in illis

[a] Joannes Fridericus Hervartus in admirandis ethnicæ Theologiæ myſteriis propalatis. cap. xxi. Ingolſtadii 1623. 4°.

exſtruendis Reges Ægyptiacos hunc ſolum in finem, qui abſque iſtis immodicis ſumptibus facilè obtineri potuit, regni opes exhauſiſſe? unde iſta relinquitur inter pyramidas & alveum intercapedo? cum prope ripas continua pilarum aut tumulorum terræ ſaxis munitorum ſeries facilior opera melius ſucceſſiſſet. Sed quo pacto præſtabit, aquas unquam eo uſque cucurriſſe? unde fit, quod nulla aquarum in iſtis intermediis relictiſque ſolitudinis Libycæ ſpatiis, ubi liber patet ingreſſus, huc uſque fiat inundatio? Ita nimirum immodicus iſte novarum opinionum amor viros doctos interdum extra ſe ſolet abripere, ut judicio ſobrio in erroribus ſuis, nimio calore conceptis temereque effuſis, caſtigandis uti neque poſſint neque velint. Sed reprimo me, & ad Gravium redeo.

Præmiſſis hiſce diſſertationibus, ad diſtinctam harum trium Pyramidum ſciographiam & deſcriptionem, quod erat præcipuum hujus opuſculi inſtitutum, ſumma induſtria, ingenio, & ſolertia proſequitur, cujus nullam defloration hic dabo: quicquid enim ſpectat ad ſingulorum laterum à baſe quadrata, triangulis pari intervallo mutuo propendentibus, ſurgentium in longum extenſionem: ſummi faſtigii altitudinem, illiuſque latitudinem: (neque in puncto, Pyramidum Mathematicarum ritu, terminatur) graduum menſuras, & inter ſe intercapedinem non ſemper æqualem: craſſitiem lapidum politorum, ex quibus ſinguli conſiſtunt: internas maximæ Pyramidis cavitates & partitiones, de quibus aut penitus ſilent, aut parciſſimè loquuntur veteres Græci Latinique Scriptores, ſuperſtitione & metu impediti, ne arcana iſta mortuorum conditoria, aut ingreſſu, aut propalatis in vulgus narrationibus, temerare viderentur: veſtibulum, vias omnes quaſi cuniculares, illarumque varios deſcenſus & aſcenſus: porticus, puteos, cameras ſeu cryptas arcuatas, cum illarum pavimentis, parietum incruſtationibus, & lacunaribus: &

præcipuè

præcipuè illam maximè insignem, arcam ex integro marmore excavatam, in quâ Regis Cheopis corpus recondebatur, continentem: diversas marmoris species: cameras ex rupe excisas, juxta duo latera secundæ pyramidis parallelis lineis procurrentes; denique quibus modis, quali arte, quibus machinis ferramentisque saxa tam vastæ molis gravitatisque ad tantam altitudinem erigi potuerint: hæc omnia, inquam, aliaque curioso eruditoque Lectori perpendenda relicturus. Gravianam hanc descriptionem Gallicè versam primo magnæ suæ Itinerariorum & Observationum tum mari tum terra factarum Collectionis tomo, V. V. CL. Hacluiti & Purchassii nostratium industriam sapienter æmulatus, præfigendam voluit D. Thevenotus. Dolendum sane est, doctissimum Authorem præclarissimum hoc opusculum & alterum, de quo mox dicturus sum, vel auro contra æstimandum, Latinè non edidisse, aut neminem saltem publicæ utilitatis studiosum operam vicariam hac ex parte hactenus præstitisse. Ne verò desideratissimo hoc opere usque destituatur cultior Europa, fortasse ipse tandem aliquando curabo: neque enim quicquam certi, in re licet levicula & haud magni laboris, ausim promittere, cum per ætatem, per valetudinem, per avaritiam & μικροψυχίαν bibliopolarum, per denique funesta, quibuscum mihi confligendum est, tempora id quidem vix liceat.

Tantum in genere & summatim dicam, Gravium omnibus Scriptoribus, (ne Antiquis quidem exceptis) qui ipsum præcessere, & qui jam per sexaginta annos secuti sunt, palmam, quamplurimis, quæ aut neglecta aut inobservata antea latuissent, in lucem productis, novo ingenii ac solertiæ exemplo omnibus in longinquas regiones, naturæ aut artis humanæque industriæ admiranda invisendi causa, profecturis propositio, hac ex parte præripuisse.

Non hic celandum arbitror, Virum quendam doctissimum, quem honoris causa non nomino, mox post editam Pyramidographiam, breves in illam animadversiones, in quibus observationes Gravianas reddere incertas, illarumque fidem, quasi aut instrumenta aliquatenus laborassent, aut circumstantiis, quas summa accuratio exegerit, omissis, non rectè fuissent applicita, in dubium vocare magno nisu contendebat, scripsisse. Has quidem cavillationes, quas apud me habeo, non quidem indoctas, sed planè injustas fuisse audacter pronunciabo: quas Animadversori, in Amici famam hinc apud omnes merito crescentem invidè grassanti, excidere potuisse obstupescerem, nisi ex conjecturis haud incertis, ex istorum temporum historia depromendis, mihi penè constitisset, illum ex ambita dignitate, qua exciderat, & cui procurandæ opem suam, in alterum animo inclinatiori, denegaverat Gravius, hanc injuriam sive gratiam malè repensam, ut putavit, ulcisci voluisse. Gravius verò hac censura sive provocatus sive expergefactus, librum suum seriò & accuratè denuo recognovit, & quidem limis quasi oculis & acri judicio, ipse quoque in proprios errores, si qui fortè ex festinatione irrepsissent, animadversurus: excussisque pugillaribus, comperto ex calculis sæpe in se ductis reductisque, se maximæ pyramidi altitudinem justo minorem assignasse, cæteris omnibus manentibus immutatis, tandem istam pyramidem ad quadringentos nonaginta novem pedes assurgere pro certo statuit: quod ex literis illius hac de re ad V. Cl. D. Carolum Scarburgum, insignem quoque Mathematicum, conscriptis, & à me postea edendis, enucleatius patebit.

II. *Syntagma de Pede Romano & Denario, ex quibus, tanquam ex duobus principiis, mensuræ & pondera Antiquorum deduci possint.* Londini 1647. 8°. Viro celebratissimi

tiſſimi nominis, Joanni Seldeno, honoris, obſervantiæ, & amicitiæ cauſa inſcriptum.

Si libellus hic ſolus ſuperfuiſſet, ab Authore editus, harum rerum periti idoneique judices inde ſagaciſſimum illius ingenium mirabilemque in antiquitatibus indagandis ſubtilitatem ac ſolertiam & certò explorare & rectè æſtimare potuiſſent. Ille verò, cum re ſapienti cura ſagacique animo penſitata comperiſſet, certam conſtantemque eſſe inter menſuras & pondera analogiam, & juſta comparatione habita, utraque ſimul poſſe patefieri & indicari, hac ratione (neque enim aliam aut certiorem aut faciliorem excogitare licet) illa omnia priſtinæ integritati reſtituturus, authenticas originaleſque menſuras & pondera, quotquot Romæ alibique in celebrioribus Italiæ urbibus à Gotthorum Vandalorumque barbarie & ab edacitate temporis integra & inviolata manſiſſent, propriis oculis intueri & diligenti manu verſare impendio voluit. Nec id temerè fecit; licet ante illum quidam inſignes Mathematici & Antiquarii idem quoque feciſſent, cum non levis inter illos interceſſerit diſcordia. Ideo inſtrumentis accuratiſſimè fabrefactis inſtructus, pedes in monimentis, tum Statilii, tum Coſſutii in hortis Colotianis, repræſentatos, multoſque alios ex ruderibus Romæ effoſſos: item antiquas ſtructuras ſumma elegantia & arte olim ab optimis architecturæ magiſtris conditas, puta Capitolium, Veſpaſiani Amphitheatrum, Titi, Severi, & Conſtantini magni arcus triumphales, & præcipuè Pantheon Marci Agrippæ: ipſiſſimum Veſpaſiani congium, & decempedas apud Terracinam, Veterum Anxur, in rupe excelſa prope mare ſecus viam Appiam, juxta ſeriem numerorum decupla proportione continuatam, characteribus pene cubitalibus deſcriptas, ſedulo examinavit. Quibus omnibus exploratis, Colotianum iſtum eſſe verum antiquorum Romanorum pedem, multis argumentis prolatis, ſtatuit.

ſtatuit. Huic diſſertationi duplicem tabellam, qua pes, tum Romanus tum Anglicanus, cum variis aliarum gentium menſuris comparatur, in fine addendam curavit.

In altera, omnem antiquorum ponderum rationem à Denario pari judicio exquirit, præmiſſis de ejuſdem valore, quatenus nummus erat apud Romanos in commerciis inſtituendis uſus communiſſimi, doctis obſervationibus: quapropter centenos hoſce denarios argenteos, tam Conſulares, quam Cæſareos in iſta longa variaque ſeculorum ſucceſſione ad uſque Juſtinianum (poſt cujus obitum barbararum gentium, quas Scandinavia cæteræque regiones Septentrionales immenſis ferè copiis effudiſſent, colluvies univerſam propemodum Europam inundaverat) ſignatos, item quinarios ſeu victoriatos, aureorum ingentem vim, nummos Græcorum, præſertim Athenienſium, puta ſtateras aureos, tetradrachmas drachmas, cum ſuis minutioribus partibus: ſiclos Ebræorum, unciasdenique & libras æneas exactiſſimâ bilance, vel octogeſima grani parte ad oculum deprimendâ, trutinavit, inde pretium & valorem nummorum antiquorum, quorum ſola in libris, rebus ipſis publicis everſis deletiſque, nomenclatura ſupereſt, juſta proportione collecturus: addita quoque tabella, in quâ aliarum gentium pondera, & aurea & argentea, ad modulum denarii conſtituuntur.

Ut verò in omnem poſteritatem ipſa menſurarum, quæ hodie apud nos obtinent, veritas & certitudo abſque aliquo detrimento integra & intemerata derivari poſſit, optimam eas cum antiquiſſimorum & celeberrimorum monimentorum, quæ hactenus per tot ſecula perduraverint, & fortè in omne ævum, donec pereunte mundo univerſa rerum diſſolvatur compages, ſint duratura, partibus quibuſdam inſignioribus, (cujuſmodi ſunt primæ & maximæ Ægyptiacarum Pyramidum, quæ magis

magis ad orientem vergit, linea, poſt oſtium quadrati deſcenſus, ex duorum politorum lapidum junctura ſupra procurrens: baſis columnæ ordinis Corinthiaci, non procul ab Alexandria, verſus auſtrum: rupes illa, quam ſuperius memoravi, ad Terracinam, Tyrrheno mari imminens: porta Panthei Agrippæ: & denique porta ſancta baſilicæ S. Petri Romæ) comparandi, indeque ad certiſſimam ponderum explorationem vas cubicæ figuræ, juxta proportiones in tabella propoſita aſſignatas, effingendi methodum excogitavit. In extrema appendice obſervationes quaſdam, ex longo rerum & frequenti antiquorum numiſmatum penſitatione collectas, de ſtatuendis hodiernorum nummorum valoribus, dum inter ſe, pro moribus collybiſtarum hujus ſeculi, comparantur, proponit, quæ tum Antiquariis, tum iis, qui in longinquas regiones peregrinantur, magni uſus forent. Ex hoc compendio, ineleganti licet, & valde imperfecto, quod non invitus fateor, Exteris, Anglicano idiomati minimè aſſuetis, quorum præcipuè in gratiam hanc memoriam ſcribo, qualequale de hujus doctiſſimæ lucubrationis excellentia & utilitate judicium formare licebit.

III. *CL. V. Joannis Bainbrigii Canicularia: una cum demonſtratione ortus Sirii heliaci pro parallelo inferioris Ægypti. Auctore Johanne Gravio. Oxoniæ.* 1648. 8°.

Tractatulum hunc, quem doctiſſimus Bainbrigius infandi belli furoribus eo uſque impeditus, donec morte opprimeretur, præcipua ſui parte imperfectum reliquerat, rogatu quoque reverendiſſimi Uſſerii Armachani, qui id prius Bainbrigium rogaverat, cum ſupplemento ad argumentum iſtud abſolvendum perquam neceſſario, ut Amici ſui & in Aſtronomiæ cathedra Deceſſoris famæ & memoriæ litaretur, edendum curavit: occaſione juſta inde arrepta Virum eruditiſſimum, Georgium

gium Entum, M. D. postea celeberrimi Medicorum Londinensium Collegii Præsidem, & dignitate equestri merito suo insignitum, prævia epistola compellandi. Eximia utriusque virtus & summa eruditio Patavii primum illos arctis veræ amicitiæ nexibus conjunxerat, quam in Angliam reduces mutuis amoris & benevolentiæ officiis deinde foverunt. Nemo autem, ut id obiter, nec tamen prorsus extra scopum, hic interseram, amicitias, cum magnis Viris initas, aut religiosius coluit, aut justius & honorificentius æstimavit, quam Gravius noster, qui tot præclara nomina suis libris, non ex vanæ ostentationis aut stultæ ambitionis vitio, sed religionis studio & grati memorisque animi sensu ductus, tanquam debitum istiusmodi pro variis rerum momentis, aut venerationis, aut observantiæ, aut affectus causa, μνημόσυνον, sive Patronis sive familiaribus Amicis dedicatum, præfigi pro more voluit, hac pietate, hoc morum candore pariter ac doctrina posteritati non parum commendandus.

Accesserunt *Insigniorum aliquot stellarum longitudines & latitudines ex Astronomicis observationibus Ulug Beigi, Tamerlanis magni nepotis.* Illas verò, ad principium anni 841 Hegiræ accommodatas, ad calcem hujus libelli adjicere placuit, tum ut iste in paulo majorem concinniorem que molem inde exsurgeret, tum ut Astronomis Europæis exhiberetur specimen integri operis, quod molitus est & absolvit: de quo inferius agam.

IV. *Elementa linguæ Persicæ.* Londini 1649. 4°. vel potius 1648. Typographus enim, ut puto, pro more non modicam anni partem anticipavit, ut gratia novitatis ipsi libro constaret magis. Hæc, facili justaque methodo tradita, olim suasu & rogatu D. Seldeni, cui inscribuntur, ante susceptum in Orientem iter conscripsit Gravius, eodem, ut videtur, tempore, quo V. Cl. Ludovicus de Dieu

Dieu ejuſdem linguæ rudimenta condidiſſet, utriſque ſimul, licet conſiliis hac de re non invicem communicatis, auſpicatò conſpirantibus, ut ſtudioſis prodeſſent, ne, cum expeditus faciliſque ex ingenti Grammaticarum copia ad perfectam linguæ Arabicæ cognitionem pateret aditus, omnem viam, qua ad theſauros literarios in Perſide latentes erat penetrandum, ſalebris objectiſque ſcopulis vix ſuperandis adhuc obſeptam eſſe amplius quererentur. Ab hiſce autem inſtitutionibus non alienum, nec profeſſioni ſcientiæ Aſtronomicæ, quam, licet à publico illius docendæ munere abdicatus, ex ſcriptis Orientalium illuſtrandam ſuſceperat, incongruum putavit, ſi ibi adderetur

Anonymus Perſa de ſiglis Arabum & Perſarum Aſtronomicis. Quarum in eorundem Tabulis Aſtronomicis frequentiſſimus & penè neceſſarius eſt uſus. Hujus commentationem, quam Conſtantinopoli comparaverat, annotatiunculis oppido eruditis in marginem conjectis auctam, nobiliſſimo & eruditiſſimo Viro, D. Claudio Hardy, qui etiam, dum Pariſiis ageret Gravius, ut, quod D. Seldenus domi feciſſet, ejuſdem linguæ inſtitutiones adornare ſcriptiſque mandare vellet, hortatus eſt, in perpetuam veteris amicitiæ memoriam dicavit.

V. *Epochæ celebriores, Aſtronomis, Hiſtoricis, Chronologis, Chataiorum, Syro-Græcorum, Arabum, Perſarum, Choraſmiorum, uſitatæ, ex traditione Ulug Beigi, Indiæ citra extraque Gangem Principis.* Perſicè & Latinè: Londini 1650. 4°.

Liber Europæis hactenus incognitus, recondita Orientalium eruditione plurimum refertus: munuſque dignum, quod ſereniſſimæ invictiſſimæque Venetorum Reipublicæ offerretur: cujus laudes ibi poſt magnificam Inſcriptionem elegantiſſimo carmine celebrat Gravius. Ut verò iſtæ epochæ, quarum aſſiduo uſu &

tractatione innumeri errores, in libris noſtrorum hominum Chronologicis ſcatentes, emendari poſſint, facilius intelligerentur, illas ad periodum Julianam & epocham Chriſti vulgarem Dionyſianam in annis expanſis ſive tabulis continua ſerie à primo Hegiræ anno ſive Chriſti ſexcenteſimo viceſimo ſecundo uſque ad annum iſtius æræ Mohammedanæ milleſimum quadringenteſimum ſeptuageſimum, h. e. æræ Chriſtianæ bis milleſimum quadrageſimum ſeptimum, ingenti cum labore, ſummaque accuratione compoſitis conſtructiſque reduxit: addita tabularum praxi, lemmatibus exempliſque congruis illuſtrata. Sequitur

Choraſmiæ & Mavaralnahræ, hoc eſt, regionum extra fluvium Oxum, deſcriptio: ex tabulis Abulfedæ Iſmaelis, Principis Hamah: quam reverendiſſimo Præſuli, Jacobo Uſſerio, Archiepiſcopo Armachano, ſacratam eſſe voluit. Haſce verò tabulas Geographicas, mira diligentia ſummaque fide cum quinque exemplaribus manuſcriptis collatas, tanquam portionem exiguam, licet non contemnendam, imò magni faciendam, hac de cauſa edidit, ut regionum iſtarum urbes ibi deſcriptæ, Græcis verò Latiniſque Scriptoribus, ſive antiquis ſive recentioribus, pleraque ex parte ignotæ, melius paterent, indeque de integri operis excellentia & utilitate certius judicaretur.

VI. *Aſtronomica quædam ex traditione Shah Cholgii Perſæ: una cum hypotheſibus Planetarum, & cum excerptis quibuſdam ex Alfergani elementis Aſtronomicis, & Ali Kuſhgii de terræ magnitudine & ſphararum cæleſtium à terra diſtantiis.* Londini. 1652. 4°. Inſcripſit Viro nobiliſſimo, Joanni Marſhamo, tum ut hoc monimentum ſinceri affectus illibatæque amicitiæ, cum illo in iſtis calamitoſis patriæque maximè funeſtis temporibus initæ, poſteritati relinqueret, tum ut hac quoque ex parte eidem

dem parem gratiam referret, qui *Diatribam Chronologicam* ſub Gravii, doctiſſimi ſui Amici, nomine in lucem prodire, ipſius conſilio importuniſque precibus, ut id faceret, inductus, ante triennium permiſit. Liber iſte Aſtronomiæ ſtudioſis valdè utilis, qui prima matheſeos elementa, originesque, & ſignificatus vocum, magni & frequentiſſimi in explicandis Ptolemæi, quas Indi, Perſæ, Arabesque ſequuntur, hypotheſibus, uſus, clarè pandit.

Adduntur

Binæ Tabulæ Geographicæ, una Naſſir Eddini Perſæ, altera Ulug Beigi Tatari: Viris doctiſſimis, Edwardo Pocockio, & Thomæ Gravio, fratri ſuo, dedicatæ. Hæ nimirum tabulæ civitatum, earum præſertim, quæ in remotiſſimis Aſiæ regionibus, ubi Græci vix unquam penetraverint, ſitæ ſunt, longitudinem ab Inſulis Fortunatis, ſolenni Arabum Perſarumque ritu, numeratam, & latitudinem ab Æquatore repræſentant referuntque, ſingulis climate aſſignato.

Cum pridem Conſtantinopoli libellum, à Roberto Witherſio Anglo conſcriptum, *de palatio Imperatoris, iiſque omnibus intra ſeptum iſtud Regium concluſis, & illorum muneribus* accepiſſet, non indignum judicavit, qui communi luce Londini 1650. donaretur, utpote in quo, ut ille in nuncupatoria ad V. Cl. Georgium Tookium epiſtolâ teſtatur, multa arcana & argumenti perquam curioſi, quæ in libris, qualicunque lingua Occidentali, quantum ſciviſſet, antè editis, fruſtra quæſieris, ubivis occurrunt.

De reliquis Gravianæ eruditionis monimentis, quæ aut abſolvit, aut imperfecta reliquit, (ſemper enim quippiam grande, inuſitatum, & ingenio ſuo & ſapientia dignum pertinaci ſtudio molitus eſt) hoc in loco ut paucis agam, non inconcinnum videbitur.

VII. *Lemmata Archimedis apud Græcos & Latinos jam pridem desiderata è vetusto codice manuscripto Arabico à Johanne Gravio traducta, & cum Arabum Scholiis publicata.* Hæc edidit, & suis animadversionibus correxit & illustravit in Miscellaneis suis V. Cl. Samuel Forsterus, Astronomiæ in Collegio Gresshamensi Professor, Londini 1659. folio.

VIII. *De modo pullos ex ovis in fornacibus lento & moderato igni calescentibus apud Kahirenses excludendi.* Schedam hanc in Actis Philosophicis pro mensibus Januario & Februario A. 1677. juxta computum Anglicanum excusam, Regiæ Societati, una cum figuris, impertitus est Vir doctissimus, D. Georgius Entus. Fortasse ad hoc peculiare Ægyptiorum sive institutum sive praxin (si tantam præ se ferre possit antiquitatem: neque enim id acriter contendam) alludit Hadrianus Imperator in epistola prælaudata ad Servianum Consulem, de iis ita loquens: *Nihil illis opto, nisi ut suis pullis alantur: quos quemadmodum fœcundant, pudet dicere.*

IX. *Epistola de latitudinibus Constantinopoleos & Rhodi, ad reverendissimum Usserium Armachanum directa:* ubi multa præclara de cœlestibus cognati argumenti tum Græcorum tum Arabum observationibus habentur. Hanc olim è schedis Usserianis depromptam iisdem Actis pro mense Decembri A. 1685. inserendam curavi.

Libri, quos prelo paravit, hi sunt:

I. *Tabulæ integræ longitudinis & latitudinis stellarum fixarum juxta Ulug Beigi observationes:* quas cum quinque manuscriptis codicibus, ut quam emendatissimè (sic enim planè statuebat) in publicam exirent lucem, diligenter contulerat. Cui operi nemo magis idoneus

digniorve

digniorve illo erat habitus aut habendus; utpote, qui præter linguarum Arabicæ & Perſicæ, quam adeptus eſt, cognitionem, in rimandis Uraniæ arcanis ſtelliſque obſervandis tum in Ægypto tum in Anglia aſſiduè verſabatur. Librum hunc, tanquam ſacrum pretioſumque depoſitum, apud D. Uſſerium Armachanum reliquit. Eaſdem verò obſervationes univerſas poſtea, D. Thomas Hydus, linguarum Orientalium callentiſſimus, tanquam opus novum & à nemine attentatum aggreſſus, omnino neſcius, Gravium totum id abſolviſſe, verſione ſua Latina donatas commentariiſque illuſtratas, D. Sethi Wardi, tunc temporis Exonienſis, & pòſt Sarisberienſis Epiſcopi, qui Gravio noſtro, ob fidem erga ſereniſſimum Regem Carolum I. beatiſſimæ memoriæ ſervatam, munere iſto publico, ut ſupra dixi, à Parlamentariis Viſitatoribus exuto, ſucceſſiſſet, rogatu & auſpiciis, Oxonii A. 1665. edi curavit.

II. Paratam quoque habuit Gravius verſionem Georgii Chryſococcæ ex manuſcriptis Perſicis Græcè factam, prout repererat in codice MS. in archivis Baroccianis Bibliothecæ Bodleianæ: tum tabellam longitudines & latitudines ſtellarum inſignium xxv. continentem: tum alteram ſive Κανόνιον τῶ μήκους καὶ πλάτους περὶ ὀνομάτων πόλεων. Eaſdem Vir optimus & magnum Galliæ lumen, Iſmael Bullialdus, (cujus erga me benignitatem, dum ante viginti tres annos paucis ſeptimanis Pariſiis agerem, grata mente recolo) in appendice ad Aſtronomiam Philolaicam, Pariſiis 1645. publicavit. Variantes lectiones à Gravio in codicis ſui collati cum impreſſo margine adnotatas memini me olim vidiſſe.

III. *Deſcriptio peninſulæ Arabicæ ex Abulfeda, cum deſcriptione maris Perſici & Rubri.* Arabicè & Latinè. *Ejuſdem Deſcriptio ex Ptolemæo.* Græcè & Latinè. Addit Gravius.

Gravius, *Græca sunt è codice MS. clarissimi doctissimique Viri, D. Seldeni. Latina à Gerardo Mercatore edita sunt, & nonnullis in locis ope codicis MS. Palatini à P. Bertio castigata. Numeri Græci in editione Bertiana, quæ optima censetur, depravatissimè leguntur.* Hæc edere statuebat A. 1645. sed intestina bella omninò interceserunt. Exemplum istud propria illius manu descriptum, apudque fratrem suum doctissimum, Thomam Gravium, relictum, una cum aliis hujus codicibus MSS. pecuniis suis redemit Academia Oxonienſis, inque Bibliotheca publica reponi curavit.

IV. *Narratio Geographica de montibus terræ juxta Arabes ex Abulfeda*; Anglicè: in qua de marmoribus rubri coloris, maculis candidis nigrisque intermisti, prope montem Sinam effossis, quædam præclaræ observationes, Peregrinantibus aut non satis obviæ, aut præ fastidio & imperitia neglectæ, inseruntur.

V. *De Tataris seu Mogolensibus*, ex Teixera Hispano, qui plurima ex Emircondo Persâ mutuatus est; cum ejusdem compendiaria præcipuarum in Perside regionum descriptione: Anglicé.

VI. *Commentarii in Epochas* supra memoratas, nescio quo infelici casu in ista editione omissi. Horum enim mentionem facit in titulo libri, & ad eosdem post tabulas Chronologicas Lectorem remittit de emboliſmo Persico & Gelalæo diligentius inquisiturum. An perierint, nec ne, penitus ignoro: neque enim illos in schedis Gravianis aut Usserianis reperire hactenus contigit.

VII. *Versio integra tabularum Geographicarum Abulfedæ:* quæ pariter latet. Hanc autem ab ipso consummatam fuisse

fuiſſe ex præfatione Choraſmiæ & Mawaralnahræ deſcriptioni præfixa ſatis conſtat. Cum enim dixiſſet, Ramuſium iis fuiſſe uſum, & præcipuè Caſtaldum, inſignem Geographum, illarum beneficio errores ab aliis in deſcribendis Aſiæ regionibus, & potiſſimum in ſignandis locorum longitudinibus & latitudinibus admiſſos ſuſtuliſſe, ac denique Viros doctiſſimos, Thomam Erpenium & Guilielmum Schickardum, de iis edendis cogitaſſe, mox ſubjungit, *Quod itaque à tantis Viris ſuſceptum, & à doctis hodie ferè omnibus efflagitatum, tandem favente Deo Opt. Max. in hac nunquam ſatis deploranda Patriæ meæ calamitate, in maximo fortunarum naufragio, ſummaque animi inquietudine, conſummatum eſt.* Non poſſum igitur, quin deplorem triſte illud, quod illuſtri huic ac utiliſſimo iſtius Syri Principis libro adhuc incubat, fatum, nec facilè, ut videtur, averruncandum, ni Principum Magnatumque hiſce literis patrocinantium munificentia infelix iſtud infauſtumque avertat omen. Poſt enim Gravium, Viri clariſſimi & eruditiſſimi, Samuel Clericus & Guilielmus Guiſius, ambo Oxonienſes, &, ut accepi, D. Thevenotus, Gallus, idem quoque opus ſumma cum induſtria moliti ſunt, quos tamen in medio opere occupatos mors abripuit.

VIII. *Elementa omnium ſcientiarum, præſertim Mathematicarum,* in libello, quem ſynopſin & compendium τῆς Ἐγκυκλοπαιδείας jure appellaverim, comprehenſa. Multa quoque, quæ ad Aſtronomiam, Geographiam, & Chronologiam è Scriptoribus Arabicis Perſicisque collecta, una cum præclaris quibuſdam cœleſtibus obſervationibus à ſe aliiſque hoc ſeculo factis, ibi occurrunt: quas tandem aliquando, ſi Deus dederit, publicabo. Libellus enim iſte, propria illius manu deſcriptus, quem Frater ipſius Nicolaus Gravius Viro celeberrimo, D. Loftuſio, dono dederat, tandem, revolutis multis annis,

annis, felici casu ad me delatus, supellectilis meæ librariæ ingens est ornamentum.

IX. Ex tabulis Nassireddini, Abulfedæ, & Ulug Beigi collatis mappas quasdam chorographicas, signatis nimirum secundum debitas regulas & proportiones in plano, civitatum, juxta situm & à se invicem distantias, quas isti describunt, longitudinis & latitudinis gradibus, artifici & perpolita manu delineavit Gravius: quas dum continente nec prorsus incurioso oculo lustro, frequentique manu verso, Arabum observationes minus justas & veras esse, neque cum iis à nostris Mathematicis, hisce sequioribus seculis, sive diligentiori cura sive accuratioribus instrumentis elucubratis, comparandas, satis edoctus, in iis æri incidendis, (quod feciſſem, si tanti fuissent) operam & nummos prodigere nefas penè duco. Minoris quoque Asiæ mappam chorographicam construxit & concinnavit rogatu D. Usserii Armachani, qui eruditissimam istam Dissertationem, quæ postea sub hoc titulo prodibat, *Geographica & Historica Disquisitio de Minori Asia propriè dictâ*, &c. tum temporis molitus est.

X. Statuebat quoque Lexicon linguæ Persicæ edere, collectâ ingenti vocabulorum, usque ad sex millia, ex Arabicis & Persicis Nomenclatoribus copia: ad quod complendum, iter Leidam, in cujus publica bibliotheca quamplurimi codices MSS. linguarum Orientalium erant ex legato Josephi Scaligeri & procuratione D. Jacobi Golii repositi, instituisse cupiebat, si per maligna tempora licuisset.

Multa quoque alia, puta *de Geographis è gente Arabum*, quos diligentissimè tractavit, quorumque sententias de terræ magnitudine sive de ambitu circuli maximi recensuit: *de ponderibus & mensuris Arabum*, de *Mumiis* sive veterum Ægyptiorum sepulchris, de characteribus figurisque

riſque hieroglyphicis, quarum ingentem variamque copiam in ſuis pugillaribus præſens ex ipſis obeliſcis ac columnis adnotaverat, deque reliquis antiquitatibus illic repertis detectiſque, edere propoſuit. Quibus tamen omnibus minus ægre nobis eſſet carendum, ſi *inferioris Ægypti topographiam* una cum duorum naturalium Nili alveorum, qui Deltam ambitu ſuo complectuntur, deſcriptione, (illorum volo curſum, anfractus, oppida inſigniora, quæ illorum ripis inſiſtunt imminentque, & oſtia apud Peluſium & Canopum, recentioribus, ut videtur, Damiatam & Roſettum) quod nemo melius & accuratius quidem potuit, edidiſſet.

Sed tantum abeſt, ut hoc illi cedat in opprobrium aut famæ diminutionem, ut potius omni laude ſit cumulandus, quod, rerum noſtrarum temporiſque, poſt ejus reditum in Anglia, habita ratione, tot illuſtria indefeſſæ induſtriæ monimenta poſt ſe relinquere potuerit. Tunc enim, quod hic neceſſario repetendum videtur, ubique ferè erat tumultuatum: mox ingruebat funeſtum illud bellum, quod omnia loca rapinis, cædibus, incendiis implevit: Oxonium præcipua arx belli fiebat, quò ſereniſſimus Rex Regiarumque partium ſequaces confugerant, & in quam copiæ militares Parlamentariæ maximè detonuerunt: perpaucæ horæ, aut à militaribus aut ab aulicis negotiis vacuæ, Academicis ſupererant, literarum ſtudiis, niſi quas à ſomno ſubripuiſſent, impendendæ: (inter enim tubarum clangores, bombardarumque ſtrepitus, quis locus quieti & otio, ſuaviſſimis literarum altricibus, eſſe poterit?) juſtitiumque Prælectionum, Diſputationum, reliquorumque Scholaſticorum Exercitiorum, tum in publicis Scholis, tum in Collegiis, erat invectum. Poſt, à ſuis muneribus abdicati Academici ferè omnes, niſi qui agnita Parlamenti tyrannide à fide, & Deo & Regi ſolenni juramento præſtita, turpitèr defeciſſent.

In hac communi Angliæ ſtrage triſtem ſortem, ſi quis alius, ſubibat Gravius, cujus res privatæ inde erant afflictiſſimæ: utpote Oxonio pulſus, omnibus fortunis ſuis exutus, ſola modica hæreditate relictâ, &, quod maximè doluit, libraria ſupellectile ſpoliatus, barbaris militibus arculas ciſtaſque effringentibus. Hinc ſchedæ aut disjectæ aut laceratæ, abreptique codices manuſcripti: quorum partem, D. Seldeno, (qui multum apud Parlamentarios potuit, ipſe quoque Senator Parlamentarius, qui cum perduellibus Weſtmonaſterii manſerat, licet alias ſtrenuus laborantis Academiæ Oxonienſis, cujus erat in iſtis Comitiis Burgenſis ſive Deputatus, contra Viſitatorum inſultus Advocatus & Patronus) operam ſuam tempeſtivè interponente, recuperavit: pars verò periêre. Fixis jam in Urbe ſedibus, uxorem duxit in ſolatium vitæ, interim tamen ſtudiis forti vegetoque animo, quantum humani affectus ſinunt, quam maximè & indeſinenter intentus: ut libri iſthoc intervallo editi abundè teſtantur. Tandem, ſive immodicis ſtudiis, ſive nimio mœrore, quem ex tenerrimo publicarum Patriæ calamitatum ſenſu contraxerat, confectus, diem ſuum, menſe Octobri A. 1652. cum jam quinquageſimum ætatis annum exegiſſet, non ſine maximo Amicorum luctu, quaſi præmaturè obiit: Vir ſane longe meliori ſeculo digniſſimus, & inter ſumma Academiæ Oxonienſis, imò & Angliæ, decora merito ſuo annumerandus. Quantus verò Vir futurus eſſet, imo maximis accenſendus, quam pulcherrimè & optimè de Aſtronomia, de literis Orientalibus, imo de univerſa re literaria meriturus, ſi vita longior, ſi fortunatior, ſi denique ab incommodis & ærumnis, quibus vel mentes optimorum dejici ſolent, omninò libera, illi contigiſſet!

Gravius fratrem Nicolaum, ſibi ætate proximum, teſtamenti, anno ante mortem ſumma pietate & ſapientiâ conditi, *Executorem*, ut noſtri Juriſconſulti loquuntur,

tur, & bonorum omnium, ſive mobilium ſive immobilium, (demptis nimirum legatis, pecuniiſque numeratis, quas dilectiſſimæ Uxori, præter prædii uſum fructum, illi, dum viveret, dotis rependendæ vice prius aſſignatum, duobus aliis Fratribus, Fratris filio, & Amicis donaverat) conſtituit hæredem. Hic verò, ſive Joannis conſilio & voluntati, qui, ut videtur, & forte in privatis ante obitum colloquiis, pro amore erga Academiam Oxonienſem, erga D. Savilium Fundatorem, & erga publicum, quod inſigni cum laude geſſit, munus, poſt inſtaurandas Eccleſiam, Monarchiam, & Academiam, ſi quando violenta fœdaque iſta tempeſtas, quâ omnes tunc proſtratæ jacebant, Deo miſericorditer favente, præterierit, id fieri cupiebat, obſecutus; ſive illius immortali famæ conſulturus, totum machinarum inſtrumentorumque (inter quæ recenſentur Teleſcopia, Quadrantes, Sextantes, Octantes, Aſtrolabium, & ejuſmodi) cœleſtium obſervationum uſibus adaptatorum apparatum, tertio Fratre Thoma conſentiente, & ſymbolas apud ſe relictas dante, in Muſeo Saviliano, tanquam loco maximè proprio, repoſitum, in perpetuum ſervari ultimis tabellis curavit. Horum index habetur in magno opere Catalogorum Oxonii nuper edito: parte I. pag. 302. Utinam in ſervandis ſchedis ſolutis, epiſtoliſque ad D. Gravium ſcriptis, illiuſque reſponſoriis, quarum perpaucæ, tanquam ex incendio ereptæ, illic ſuperſunt, ne dicam codicibus MSS. & ſelectis impreſſis, potiſſimum Authoribus primæ claſſis, quos paſſim in margine emendavit, eruditiſque illuſtravit annotationibus, parem curam adhibuiſſet Nicolai vidua. Hos enim, ut accepi, vili admodum pretio ſibi comparavit verſutus quidam bibliopola: quorum aliqui in muſeis curioſorum, qui, pecuniis abundantes, iſtis mercibus pretioſis in auctionibus publicis diſtrahi ſolitis coemendis inhiant, hodiè reperiuntur.

Fratres tres, Viros & dignitate & eruditionis fama insignes, sibi diu superstites, habuit. Illi erant, supradictus Nicolaus, olim splendidissimi Collegii Omnium Animarum Oxonii Socius & Academiæ A. 1640. Procurator, & postea Ecclesiæ Cathedralis Dromorensis in Hibernia Decanus: Thomas, Collegii Corporis Christi ibidem Socius, & Ecclesiæ Petriburgensis Canonicus meritissimus: Vir linguarum Orientalium peritissimus, ut doctissimæ in Pentateuchum & Evangelia Persica annotationes, in sexto Bibliorum Polyglottorum Londinensium tomo editæ, clarissimè demonstrant. Ille verò longe antea ediderat Orationem de linguæ Arabicæ utilitate & præstantia Oxonii habitam 19 Julii 1637. Et denique Edwardus, Collegii etiam Omnium Animarum, & celeberrimi Collegii Medicorum Londinensium Socius, Medicus sereniſſimi Regis Caroli ordinarius, & Baronetti dignitate illustris, cujus elegantissima exstat oratio in Collegio Londinensi 25 Julii 1661. die Harvæi memoriæ dicato habita.

Commercium literarium cum quibusdam Viris exteris longè celeberrimis habuit, puta Guilielmo Schickardo, Jacobo Golio, Claudio Hardy, Francisco Junio, Petro Scavenio, & Christiano Ravio: quod tamen flagrante bello identidem exercere vix licebat. Domi, quos impensissimè amavit coluitque, ab iisdem redamatus, &, quantum illorum summa dignitas sivit, vicissim cultus, non sine maxima animi voluptate recensere solitus est reverendissimos Præsules, Laudum & Usserium, hunc Hiberniæ, illum verò Angliæ Primatem, Joannem Seldenum, Guilielmum Harvæum, Joannem Marshamum, cui omnia numismata, sive pretiosi sive ignobilioris metalli, ab ipso in Italia & in Oriente collecta, legaverat, Edwardum Pocockium, Georgium Entum, Carolum Scarburgum, alioſque Viros maximè egregios, quorum omnium nomina hic ingerere ostentabundi esse videretur.

deretur. Omnes ſanè boni, etiam ii, quibus ſola fama innotuit, ipſius mortem quaſi præproperum acerbumque funus veris lachrymis luxerunt: apud quos magnum ſui deſiderium reliquit. Æqua autem poſteritas, & ab omni malo affectu præjudiciiſque libera, dum iſtorum temporum, in quibus malè erat habitus, impietatem, perfidiam, & malignitatem execrabitur, ſimul illius (ſimiliumque Συμπαθόντων) probitatem, invictam animi vim, nullis malis frangendam, ſublime ingenium, & reconditam eruditionem debitis elogiis prædicabit.

FINIS.

Errata corrigenda.

PAg. 7. lin. 11. patrocinium fruſtra. p. 22. l. 23. & p. 23. l. 19. millium. p. 24. l. 28. ſpectat. p. 25. l. 6. quæ. p. 26. l. 5. ſeries.